

2022 වර්ෂයේ අනිමි වූ කාලය සඳහා ප්‍රතිසාධන සැලැස්ම (Recovery Plan for Learning Loss – 2022)

10 ගෞනීය ගණීතය - පළමු වාරය සඳහා

ගණීත දෙපාර්තමේන්තුව
විද්‍යා හා තාක්ෂණ පිළිය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව

www.nie.lk

භැඳින්වීම

රට තුළ පැන නැගී තිබූ උගු ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් ප්‍රවාහන දුෂ්කරතා සහ වෙනත් විවිධ හේතුන් මූලික කර ගනිමින් 2022 වර්ෂය ආරම්භයේ සිට ම වරින් වර පාසල් වසා තැබීම සිදු විය. පාසල් වසා තබන ලද කාල සීමාව තුළ දී ඉගෙනීමේ ක්‍රමය මාර්ගගත ක්‍රමය වෙත මාරු වුව ද මේ සඳහා පහසුකම් සපයා ගත හැකි දරු පිරිස ඉතා සීමිත සංඛ්‍යාවකි. ශ්‍රී ලංකාවේ දුරස්ථ අධ්‍යාපනය ලබා දීමේ ප්‍රවේශය සහ ගුණාත්මකභාවය අතින් බොහෝ අඩුපාඩු පෙන්නුම් කර ඇති අතර මෙම ක්‍රමය හේතුවෙන් ගුරු කේත්තීය අධ්‍යාපනය ගක්තිමත් වී ඇති අතර සිසුන්ගේ පාසල් කාලය අනිමි වීම තුළ පාසල් ප්‍රජාවගෙන් සිසුන් ඇත්තේ ද යහපත් ප්‍රවනතාවක් නොවන බව දැකිය හැකි ය.

පවතින අනියෝගතා මධ්‍යයේ වුව ද යම්තාක් දුරකට හෝ විධිමත් ලෙස පාසල් පැවැත්වීම අනාගත් දරු පරපුරේ අනිවාද්‍යීයට හේතු සාධක වනු ඇත. එම අරමුණීන් යුතුව අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මගින් පළාත් මට්ටමින් රස් කර ගෙන ඇති තොරතුරු මත සමස්ථයක් ලෙස පළමු වාරයට අදාළ ව පාසල් පවත් වන ලද දින ගණන දින 21ක් ලෙස පෙන්වා දී ඇත. එමෙස ම පළමු වාරයට අදාළ ව ඉතිරි විෂය අන්තර්ගතය ආවරණය කිරීම සඳහා සතියට දින තුනක් පෙ.ව. 7.30 සිට ප.ව. 2.30 දක්වා පාසල් පැවැත්මේමත් සතියේ ඉතිරි දින දෙක සිසුන්ව තිබෙස් සිට අධ්‍යයන කටයුතුවල තිරත කරීමටත් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ ලේඛම්තුමා ප්‍රමුඛ නිලධාරීන් විසින් තීරණය කර ඇත. එම ලබා දී ඇති තොරතුරු මත පදනම්ව ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ නිලධාරීන්, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරීන්, අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් සහ පළාත් සම්බන්ධිකරණ නිලධාරීන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් යුතු ව හත ග්‍රේණියේ පළමු වාරයට අදාළ ව මෙම ගණීතය විෂය නිරද්‍යාය සකස් කර ඇත.

දහය ග්‍රේණිය ගණීතය විෂය නිරද්‍යාය සැලකීමේ දී පළමු වාරය සඳහා වෙන් කර ඇති කාලවිෂේද සංඛ්‍යාව 47ක්. පළමු පාඩම් පහ සඳහා වෙන් කර ඇති කාලවිෂේද සංඛ්‍යාව 21ක් වන අතර එම පාඩම් පහ පාසල පවත් වන ලද දින 21 තුළ දී නියමිත පරිදි ආවරණය කර ඇති සේ සළකා පළමු වාරයේ ඉතිරි ව ඇති පාඩම් පහ සඳහා මෙම සැලසුම යෝජනා කර ඇත. එමෙස ම කාලවිෂේද 29ක් තුළ පළමු වාරයට අදාළ ව ඉතිරි ව ඇති විෂය අන්තර්ගතය අවසන් කිරීමට යෝජනා කර ඇත.

පවතින දහය ග්‍රේණිය ගණීතය විෂය නිරද්‍යායයේ පළමු වාරයට අදාළ පාඩම් අංක 6 සිට 10 දක්වා පාඩම් සඳහා කාලවිෂේද 26ක් යෝජනා කර ඇත. ඒ අනුව එම ඉතිරි ව ඇති සියලු ම පාඩම් බාදාවකින් තොර ව කාලවිෂේද 29ක් තුළ ආවරණය කළ හැකි ය. අමතර ව ලැබේ ඇති කාලවිෂේද 3 වැඩි දර අභ්‍යන්තර කිරීම සඳහා හේතු තම පාසල් සිසුන්ගේ ස්වභාවය මත සුවිශේෂී පාඩම් සඳහා හාවිත කිරීමට ගුරුවරයාට හැකියාව ඇත. යෝජනා කර ඇති පාඩම් ඉක්මවා ඉගැන්වීම අවසන් කර ඇති පාසල්, පළමු වාරයට අදාළ පාඩම් ඉගැන්වීම අවසන් කළ පසු දෙවන වාරයට අදාළ පාඩම් පිළිවෙළින් ඉගැන්වීම ආරම්භ කළ හැකි අතර යෝජනා කර ඇති පාඩම්වලට වඩා අඩුවෙන් ඉගැන්වීම කර ඇති පාසල් සුදුසු ක්‍රමවේදයක් හාවිත කර අමතර කාලය යොදා ගනිමින් පාඩම් අවසන් කිරීම කළ යුතු ය.

2022 වර්ෂයේ අභිම් වූ කාලය සඳහා ප්‍රතිසාධන සැලැස්ම (Recovery Plan for Learning Loss – 2022) - 10 ග්‍රෑනීය

(10 ග්‍රෑනීය පළමු වාරයේ කාලවිෂේෂ 29ක් සඳහා ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය පවත්වාගෙන යාමට මෙම සැලැස්ම සකස් කර ඇත.)

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඡරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොතේ පාඩමේ අංකය සහ නම	කාලවිෂේෂ ගණන
10 ග්‍රෑනීය පළමු වන වාරයෙන් තෝරාගත් ඉගෙනුම් පල සහ පාඩම්						
දෙශනික කටයුතු එලදායී ලෙස ඉටු කර ගැනීම සඳහා පරිමිතිය සෙවීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.	කේන්ද්‍රික බණ්ඩ සහිත තල රුපවල පරිමිතිය සෙවීම සඳහා දිග ආක්‍රිත මිනුම් විස්තිරණය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> කේන්ද්‍රික බණ්ඩයේ කේන්සය θ සහ r ආරය r විට වාප දිග සඳහා $\frac{\theta}{360} \times 2\pi r$ සම්බන්ධය ගොඩනගයි. කේන්ද්‍රික බණ්ඩවල පරිමිතිය ගණනය කරයි. කේන්ද්‍රික බණ්ඩ ඇතුළත් සංයුත්ත තලරුපවල පරිමිතිය ආක්‍රිත ගැටුව විසඳයි. 	<ul style="list-style-type: none"> පරිමිතිය කේන්ද්‍රික බණ්ඩ කේන්ද්‍රික බණ්ඩ ඇතුළත් සංයුත්ත තලරුප 	1	01. පරිමිතිය	පාසල පවත් වන ලද කාලය තුළ දී ආවරණය කර ඇත.
උදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම තාත්වික කුලකය ගණිත කරම හසුරුවයි.	විවිධ ක්‍රම පැසුරෙන් සංඛ්‍යාවල වර්ගමුලය සෞයයි.	<ul style="list-style-type: none"> පුරුණ වර්ගයක් තොවන සංඛ්‍යාවක වර්ගමුලය දෙම සංඛ්‍යාවක් වන බව හඳුනා ගනියි. අනුයාත පුරුණ වර්ග සංඛ්‍යා දෙකක් අතර පිහිටි සංඛ්‍යාවක වර්ගමුලය සඳහා දළ අගයක් සෞයයි. පුරුණ වර්ගයක් තොවන සංඛ්‍යාවක වර්ගමුලය පළමු සන්නිකර්ෂණයට සෞයයි. පුරුණ වර්ග සංඛ්‍යාවක වර්ගමුලය සාධාරණ ක්‍රමයෙන් සෞයයි. 	<ul style="list-style-type: none"> වර්ගමුලය සන්නිකර්ෂණය (පළමු සන්නිකර්ෂණය පමණි) බෙදීමේ ක්‍රමය (සාධාරණ ක්‍රමය) 	2	02. වර්ගමුලය	පාසල පවත් වන ලද කාලය තුළ දී ආවරණය කර ඇත.

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ගුරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොතේ පාඨමේ ආංකය සහ නම	කාලචීමේද ගණන
		<ul style="list-style-type: none"> පුරුණ වර්ගයක් තොවන සංඛ්‍යාවක වර්ගමුලය දැමස්ථාන දෙකකට සාධාරණ ක්‍රමයෙන් සෞයයි. දැගම සංඛ්‍යාවක වර්ගමුලය දැමස්ථාන දෙකකට සාධාරණ ක්‍රමයෙන් සෞයයි. 				
එදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා පහසුවෙන් ඉටු කර ගැනීම සඳහා ඒකක හා ඒකක තොටස් තුළ ගණිත කරම හසුරුවයි.	හාග සම්බන්ධ ගැටුල විසඳයි.	<ul style="list-style-type: none"> එදිනෙදා ජීවිතයේ හාග හාවිත වන අවස්ථා විග්‍රහ කරයි. BODMAS නීතිය ද ඇතුළත්ව, හාග ඇසුරින් එදිනෙදා ජීවිතයට සම්බන්ධ ගැටුල විසඳයි. 	<ul style="list-style-type: none"> හාග ආශ්‍රිත ගැටුල විසඳීම 	3	03. හාග	පාසල පවත් වන ලද කාලය තුළ දී ආවරණය කර ඇත.
විවිධ කුම විධි කුමානකුල ව ගෙවෙන්නය කරමින් ප්‍රකාශන කරයි.	ද්වීපද ප්‍රකාශනයක් වර්ගායනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> $(ax + by)(cx + dy)$ ආකාරයේ ද්වීපද ප්‍රකාශන දෙකක් ගුණකර සූල් කර දක්වයි. ද්වීපද ප්‍රකාශන දෙකක ගුණීතය සමවතුරසු/ සාපුෂ්කේත්ණාසුවල වර්ගලල ඇසුරින් තහවුරු කරයි. ද්වීපද ප්‍රකාශන දෙකක ගුණීතය ඇසුරින් $(ax + by)^2$ ප්‍රසාරණය කරයි. $(a + b)^2$හි ප්‍රසාරණයේ පද අතර සම්බන්ධය ඇසුරින් $(ax+by)^2$ ප්‍රසාරණය කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> ද්වීපද ප්‍රකාශන ප්‍රසාරණය $(ax + by)(cx + dy)$ ආකාරයත $a, b, c, d \in \mathbb{Q}$ $(ax + by)^2$ ප්‍රසාරණයත $a, b \in \mathbb{Z}$ 	4	04. ද්වීපද ප්‍රකාශන	පාසල පවත් වන ලද කාලය තුළ දී ආවරණය කර ඇත.

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඉරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොතේ පාඨමේ ආංකය සහ නම	කාලචීමේදී ගණන
		<ul style="list-style-type: none"> ද්‍ර්වීපද ප්‍රකාශන දෙකක ගුණීතය හා වර්ගායිතය, සංඛ්‍යා ආදේශය මගින් සත්‍යාපනය කරයි. 				
එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතුවල දී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඟීම සඳහා සරල රේඛිය තලරුප ආශ්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.	ත්‍රිකෝණ දෙකක් අංගසම වීම සඳහා අවශ්‍යතාව විමසයි.	<ul style="list-style-type: none"> එකිනෙකට සම්පාත වන තලරුප දෙකක් අංගසම රුප ලෙස හඳුනා ගනියි. අංගසම තලරුපවල ලක්ෂණ හඳුනා ගනියි. ත්‍රිකෝණ දෙකක් අංගසම වීම සඳහා අතිවාර්ය හා ප්‍රමාණවත් අවශ්‍යතාව ඇතුළත් අවස්ථා ලෙස පාගකේගපාල කේෂ.කේෂ.පා.ල පා.පා.පා. සහ කර්ණ. පා යන අවස්ථා හඳුනා ගනියි. ත්‍රිකෝණ අංගසාමූහය හාවිත කරමින් අනුමේයයන් සාධනය කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> අංගසාමූහය ත්‍රිකෝණ දෙකක් අංගසම වීමේ අවස්ථා හඳුනා ගැනීම සහ හාවිතය පා.කේ.පා. කේ. කේ. පා. පා.පා.පා. කර්ණ. පා 	5	05. අංගසාමූහය	පාසල පවත් වන ලද කාලය තුළ දී ආවරණය කර ඇත.
වර්ගල්ලය පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරමින් සීමිත ඉඩකඩ ප්‍රගස්ත මට්ටමින් ප්‍රයෝගනයට ගනියි.	කේන්ද්‍රික බණ්ඩ සහිත තලරුපවල වර්ගල්ලය	<ul style="list-style-type: none"> කේන්ද්‍රික බණ්ඩයේ කේරුණය θ හා අරය r විට කේන්ද්‍රික බණ්ඩයේ වර්ගල්ලය (A) සඳහා $A = \frac{\theta}{360} \pi r^2$ සූත්‍රය ගොඩනගයි. $A = \frac{\theta}{360} \pi r^2$ සූත්‍රය හාවිතයෙන් කේන්ද්‍රික බණ්ඩයක වර්ගල්ලය සෞයයි. කේන්ද්‍රික බණ්ඩයක මිනුම් වීජ්‍ය පදනම් දී ඇති විට වර්ගල්ලය සඳහා වීජ්‍ය ප්‍රකාශනයක් ගොඩනගයි. 	<ul style="list-style-type: none"> වර්ගල්ලය කේන්ද්‍රික බණ්ඩ කේන්ද්‍රික බණ්ඩ ඇතුළත් සංයුත්ක තලරුප 	6	06. වර්ගල්ලය	04

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඉරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොතේ පාඨමේ ආංකය සහ නම	කාලච්චේද ගණන
		<ul style="list-style-type: none"> කේන෉ෂික බණ්ඩ ඇතුළත් සංශීක්ත තල රුපවල වර්ගාලය ආශ්‍රිත ගැටුපු විසඳයි. 				
විවිධ කුම විධි කුමානුකූල ව ගැවීෂණය කරමින් විෂ්ය ප්‍රකාශනවල සාධක වෙන් කරයි.	ත්‍රිපද වර්ග ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> විෂ්ය ප්‍රකාශන ඇතුළත් වර්ග දෙකක අන්තරයේ සාධක සෞයයි. $ax^2 + bx + c$ ආකාරයේ ප්‍රකාශනවල සාධක සෞයයි. විවිධ කුම උපයෝගී කර ගනිමින් $ax^2 + bx + c$ ආකාරයේ ප්‍රකාශනයක සාධකවල නිරවද්‍යතාව තහවුරු කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> සාධක සේවීම <ul style="list-style-type: none"> වර්ග දෙකක අන්තරය $ax^2 + bx + c$ ආකාරය $a \neq 0, b^2 - 4ac$ පූර්ණ වර්ගයක් වන 	7	07. වර්ග ප්‍රකාශනවල සාධක	04
ඒදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතුවල අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඟීම සරල තලරුප ජ්‍යාමිතික සංකල්ප ගනියි.	ත්‍රිකෝෂ්‍යක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි ලේකායය 180^0 ක් වේ” යන ප්‍රමේයය හා ප්‍රශ්නයෙන් ගණනය කිරීමෙන් යෙදෙයි.	<ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකෝෂ්‍යක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි ලේකායය 180^0 ක් වේ” යන ප්‍රමේයය හා ප්‍රශ්නයෙන් ගණනය කරයි. “ත්‍රිකෝෂ්‍යක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි ලේකායය 180^0 වේ” යන ප්‍රමේයය හා ප්‍රශ්නයෙන් අනුමේයයන් සාධනය කරයි. “ත්‍රිකෝෂ්‍යක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි ලේකායය 180^0 වේ” යන ප්‍රමේයය විධිමත් ව සාධනය කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකෝෂ්‍යක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි ලේකායය 180^0 ක් වේ” යන ප්‍රමේයය හා ප්‍රශ්නයෙන් අනුමේයයන් සාධනය කිරීමෙන් යෙදෙයි 	8	08. ත්‍රිකෝෂ්‍ය I	10
	ත්‍රිකෝෂ්‍යක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කෝණ දෙකකි ලේකායට සමාන	<ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකෝෂ්‍යක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කෝණ දෙකකි ලේකායට සමාන 	<ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකෝෂ්‍යක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුඛ 			

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඡරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොතේ පාඨමේ ආංකය සහ නම	කාලචීමේද ගණන
	කේෂය සහ අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කේෂ අතර සම්බන්ධතා විමසයි.	<p>“වේ” යන ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම්වල යෙදෙයි.</p> <ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකේෂයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කේෂය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කේෂ දෙකෙහි එක්‍රෟයට සමාන වේ” යන ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් අනුමේයයන් සාධනය කරයි. “ත්‍රිකේෂයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කේෂය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කේෂ දෙකෙහි එක්‍රෟයට සමාන වේ” යන ප්‍රමේයය විධිමත් ව සාධනය කරයි. 	කේෂ දෙකෙහි එක්‍රෟයට සමාන වේ” යන ප්‍රමේයය සාධනය හා ඒ ආශ්‍රිත ගැටලු			
	සමද්විපාද ත්‍රිකේෂවල පාද සහ කේෂ අතර සම්බන්ධතා විධිමත් ලෙස සාධනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකේෂයක පාද දෙකක් සමාන වේ නම් එම පාදවලට සම්මුඛ කේෂ ද සමාන වේ” යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. “ත්‍රිකේෂයක පාද දෙකක් සමාන වේ නම් එම පාදවලට සම්මුඛ කේෂ ද සමාන වේ” යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. “ත්‍රිකේෂයක පාද දෙකක් සමාන වේ නම් එම පාදවලට සම්මුඛ කේෂ ද සමාන වේ” යන ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම්වල යෙදෙයි. “ත්‍රිකේෂයක පාද දෙකක් සමාන වේ නම් එම පාදවලට සම්මුඛ කේෂ ද සමාන වේ” 	<ul style="list-style-type: none"> සමද්විපාද ත්‍රිකේෂ “ත්‍රිකේෂයක පාද දෙකක් සමාන වේ නම් එම පාදවල සම්මුඛ කේෂ ද සමාන වේ” යන ප්‍රමේයය හා සාධනය 	8	09. ත්‍රිකේෂ II	

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඡරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොතේ පාඨමේ ආංකය සහ නම	කාලචීමේද ගණන
		<p>යන ප්‍රමේයය භාවිතයෙන් අනුමේයයන් සාධනය කරයි.</p> <ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකෝණයක පාද දෙකක් සමාන වේ නම් එම පාදවලට සම්මුඛ කෝණ ද සමාන වේ” යන ප්‍රමේයය විධිමත්ව සාධනය කරයි. 				
	සම්බන්ධතා දැක්වන ප්‍රමේයයේ විලෝමය භාවිත කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකෝණයක පාද දෙකක් සමානවේ නම් එම පාදවලට සම්මුඛ කෝණ ද සමාන වේ” යන ප්‍රමේයයේ විලෝමය භාවිතයෙන් ගණනය කිරීම්වල යෙදෙයි. “ත්‍රිකෝණයක පාද දෙකක් සමානවේ නම් එම පාදවලට සම්මුඛ කෝණ ද සමාන වේ” යන ප්‍රමේයයේ විලෝමය භාවිතයෙන් අනුමේයයන් සාධනය කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> “ත්‍රිකෝණයක පාද දෙකක් සමානවේ නම් එම පාදවලට සම්මුඛ කෝණ ද සමාන වේ” යන ප්‍රමේයයේ විලෝමය භාවිතය (සාධනය අපේක්ෂා නොකෙරේ.) 			
එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතු පහසුවෙන් ඉටු කර ගැනීම සඳහා අනුපාත යොදා ගනියි.	අනුපාත ඇසුරෙන් රාඛ අතර ඇති සම්බන්ධතා විමසයි.	<ul style="list-style-type: none"> රාඛ දෙකක් අතර සම්බන්ධය විග්‍රහ කරමින් ප්‍රතිලෝම සමානුපාත හඳුනා ගනියි. ප්‍රතිලෝම සමානුපාත පිළිබඳ දැනුම භාවිතයෙන් වැඩ හා කාලය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳුයි. x හා y ප්‍රතිලෝම ලෙස සමානුපාත රාඛ දෙකක් වන විට රාඛ දෙක අතර සමානුපාතය $x \propto \frac{1}{y}$ ලෙස දක්වන බව හඳුනා ගනියි. 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිලෝම සමානුපාත හැඳින්වීම ප්‍රතිලෝම සමානුපාත ආශ්‍රිත ගැටලු වැඩ හා කාලය ප්‍රතිලෝම සමානුපාත විෂය ආකාරයෙන් දැක්වීම 	9	10. ප්‍රතිලෝම සමානුපාත	05

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඡරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොතේ පාඨමේ ආංකය සහ නම	කාලච්චේද ගණන
		<ul style="list-style-type: none"> k නියතයක් වන විට $xy = k$ ලෙස යොදා ගනිමින් ප්‍රතිලෝම සමානුපාත ආක්‍රිත ගැටලු විසඳුයි. 	<ul style="list-style-type: none"> $x \propto \frac{1}{y} \rightarrow xy = k$ k නියතයකි. $xy = k$ හාවිතයෙන් ගැටලු විසඳීම 			
මෙදනික කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා දත්ත නිරුපණය කිරීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.	දත්ත පහසුවෙන් සන්නිවේදනය කර ගැනීම සඳහා සංඛ්‍යාත වගු විස්තීර්ණය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> දෙන ලද දත්ත සමූහයක් වට ප්‍රස්තාරයකින් නිරුපණය කරයි. තොරතුරු කාර්යක්ෂම ව හා එලඹායි ව සන්නිවේදනය සඳහා වට ප්‍රස්තාර යොදා ගනියි. වට ප්‍රස්තාර ආක්‍රිත ගැටලු විසඳුයි. 	<ul style="list-style-type: none"> දත්ත නිරුපණය <ul style="list-style-type: none"> වට ප්‍රස්තාර 	10	11. දත්ත නිරුපණය	03
සමස්ථ එකතුව						26